

Zpráva ze zasedání odborné poroty

konané ve dnech 14.- 16. března 2024 (první kolo) a 21.- 23. března 2024 (druhé kolo) – hodnocení 52. ročníku MDVV Lidice 2024

ČLENOVÉ POROTY 52. ROČNÍKU MDVV LIDICE 2024

PŘEDSEDKYNĚ POROTY:

Ivana Junková ředitelka, ZUŠ Řevnice (1. a 2. kolo)

ČLENOVÉ POROTY Z ČR:

Eva Bartošová pedagog, ZUŠ Nové Město pod Smrkem (1. kolo)

Milena Burgrová grafik, Kladno (1. a 2. kolo)

Čeněk Hlavatý ředitel, ZUŠ Mšeno (1. a 2. kolo)

Martin Homola výtvarný fotograf, Buštěhrad (1. a 2. kolo)

Vladimír Hrebeňák pedagog, ZUŠ Karlovy Vary (1. kolo)

Zuzana Hrubošová ředitelka, ZUŠ Olomouc (2. kolo)

Kateřina Krutská Vrbová pedagog, ZUŠ Řevnice, filmová střihačka (2. kolo)

Helena Lisá pedagog, ZUŠ Olomouc (1. kolo)

Adam Panáček grafik, výtvarný lektor, Praha (1. kolo)

Romana Pavlíčková ředitelka, ZUŠ Most, Moskevská (1. a 2. kolo)

Jaroslava Spěváčková pedagog, ZUŠ T. Brzkové, Plzeň (2. kolo)

Martina Sumcová pedagog, ZŠ Na Dlouhém lánu, Praha (1. kolo)

Romana Štajerová pedagog, ZUŠ T. Brzkové, Plzeň (1. a 2. kolo)

Alena Zupková pedagog, ZUŠ V. Vančury, Háj ve Slezsku (1. a 2. kolo)

Josef Zedník výtvarník, Olešná (1. a 2. kolo)

ČLENOVÉ POROTY ZE ZAHRANIČÍ:

Monika Čurillová pedagog, art SLNEČNICE, Bratislava, Slovensko (1. kolo)

Tomáš Krivý pedagog, ZUŠ I. W. Král'a, Povážská Bystrica, Slovensko (1. kolo)

Renata Mečkovskienė pedagog, Umělecká škola Trakai, restaurátor Historického muzea Trakai, Litva (2. kolo)

Ivana Mrázková výtvarnice, pedagog, Lucemburk, Lucembursko (2. kolo)

Ilze Rimicane koordinátor kulturních akcí v Metodickém centru zájmového vzdělávání, pedagogický metodik v Centru pro děti a mládež „Daugmale“ a výtvarný pedagog, Riga, Lotyšsko (2. kolo)

Ivan Stoyanov výtvarník, Nova Zagora, Bulgarsko (2. kolo)

Pro 52. ročník Mezinárodní dětské výtvarné výstavy Lidice 2024 byla zvolena témata KARAVANA, rozšířené podtématy o POŠTU a KOMUNIKACI. Již na počátku hodnocení výtvarných prací bylo zřejmé, že porota bude mít práci nejen radostnou, ale i velice nesnadnou. Rozličné karavany s doprovodem, velbloudí, oslí, sobí, kočující cirkusy i vozy cikánské, karavany jaků, lam, poutníků a konvoje automobilů se táhly do daleka. Jedny byly na počátku své cesty, jiné dorazily znavené a utmácené do cíle. Další pak odpočívaly, např. v oázách, v osvěžovnách i ovlažovnách (restauracích, hostincích), zvířata se napájela u studen či jezírek, pásla, krmila i radovala. Radost pohledět. Kolik zajímavých výtvarných prací soutěžící poslali! Porotci viděli a zažili sluneční žár, písečné bouře, větry, setkali se s beduíny i poutníky.

Když zmizely karavany v dáli, za obzorem a zůstaly po nich v písku na krátký čas pouze jejich stopy, představily se spousty poštovních vozů, poštovní pytle s bezpočtem zásilek, balíků, dopisů a telegramů. Nechyběli ani veselí poštovní doručovatelé či jejich setkání se psy. Porota viděla poštovní úřadovny, razítka malá i velká, nahlédla do alb a sbírek poštovních známek a užasla i nad jedinečnou kolekcí Modrých Mauriciů, patrně největší na světě. Dorazili rovněž jezdcí pony expressu a oblohou proletěly stovky poštovních holubů. Došlo i na “tichou poštu” a stranou nezůstaly ani telegrafy i telefony historické a současné. Kolik výborně provedených prací, kolik chuti do výtvarné tvorby a radosti se dalo vyčíst z představených prací. Přidejte se, prosím, k některé z karavan a přijměte naše pozvání na dalekou cestu, jistě budete potěšeni.

Celkové zhodnocení a ocenění příspěvků:

Počet zaslaných příspěvků celkem: **12 946**

Počet zúčastněných / oceněných zemí: **81 / 63**

Počet zúčastněných / oceněných organizací nebo jednotlivců: **1 233 / 361**

Nově zaregistrované školy: **241**

Z došlého počtu **12 946** výtvarných děl z **81** zemí udělila porota **1 343** ocenění včetně **175** medailí (**122** individuálních, **4** za kolektivní práci dětí a **49** školám za kolekce prací) pro **1 282** exponátů.

Zahraničí:

V letošním ročníku, jak v zahraničí, tak v Čechách a na Slovensku, dominovalo téma Karavany. Dá se říct, že tentokrát nebyl v přístupu k tématu nijak výrazně patrný rozdíl. Možná se v zahraničních kolekcích poněkud méně objevovalo téma Pošty, ale jinak byly práce srovnatelné. Jako obvykle přišla krásná, bohatá kolekce z **Hongkongu** ze *Simply Art* a *Vkids Creative* obeslala soutěž milým souborem prací od malých dětí. Zajímavé kolekce přišly i z **Thajska** z *Banlongtong School, Nakhon Ratchasima* (krásná barevnost a dětská stylizace), z **Ukrajiny** z *Visual Art Center, Kryvyi Rih* (půvabná kolekce zatíraných matric), ze **Slovinska** z *OŠ Janka Padežnika, Maribor* (výtvarně zajímavý soubor grafiky, inspirativní velbloudí stádo) a z *OŠ Sveti Jurij, Rogošovci* (velmi výrazná kolekce monotypů), z **Turecka** z *Cetin Sen Bilim ve Sanat Merkezi, Kayseri*, z **Kuby** z *Academia Nacional de Bellas Artes San Alejandro, Havana* (kvalitní výběr prací, rozmanitost v souboru), z **Litvy** z *Joniškis Art School of Algimantas Raudonikis* a *Trakai Art School* (zajímavá kolekce kombinovaných technik), z **Filipín** ze speciální školy *The Vanguard Academy, Makati* a ze **Srbska** *Piktum Art School, Belgrade* (pěkný soubor grafik). Z **Uzbekistánu** přišla velmi dobrá akvarelová malba. Poprvé se soutěže zúčastnila nová země – a to **Katar**.

Slovensko:

Výtvarné kolekce ze Slovenska, které porotu nejvíce zaujaly, přišly z *Galileo School, Bratislava* (experimentální kombinovaná technika, akční tvorba, výtvarně zajímavé, výrazné, práce na téma ptáci), z *Denný stacionár Naše stacko, Trnava* speciální (pěkné, výtvarné podněty), z *art SLNEČNICE, o. z., Bratislava, ZUŠ Ladislava Mednyánszkeho, Spišská Belá, ZUŠ I. W. Kráľa, Považská Bystrica* (krásná kolekce velkoformátové barevné kresby malých dětí a soubor výjimečných fotografií) a zejména ze **Súkromná ZUŠ Gaqarinova, Trenčín**, která zaslala natolik zajímavý výtvarný soubor, že se porota rozhodla udělit této škole **Cenu poroty pro zahraniční školu**.

Česká republika:

Mezi českými mateřskými školami zaujala porotu *MŠ Kampanova, Hradec Králové* (krásná kolekce kreseb), která v loňské 51.ročníku na téma Tanec obdržela Cenu poroty pro českou školu.

Základní školy zajímavě reprezentovaly soubory ze *ZŠ Ohrada, Vsetín, ZŠ Sobotka, ZŠ a MŠ Havířov* (příkladné pedagogické vedení), *ZŠ Opava-Kylešovice* (zajímavá kolekce grafiky), *ZŠ Nové Město pod Smrkem* (půvabný soubor lodí a kapitánů) a *ZŠ T. G. Masaryka Opava* s krásnou kolekcí barevných linorytů, citlivě vybraných.

Radostné byly pro porotu i soubory ze středních škol, které přišly z *Gymnázia J. S. Machara, Brandýs nad Labem – Stará Boleslav, přísp. org.* (zajímavé abstraktní ztvárnění tématu),

z *Gymnázia Dvůr Králové nad Labem* (výborná kolekce abstraktních kompozic v technice fotografie), *Gymnázia Krnov* (pěkný soubor papírorytů) a ze *Sportovního gymnázia Plzeň* (kolekce poštovních známek).

Tak jako každý rok měly nejsilnější zastoupení české základní umělecké školy. I zde byly patrné značné rozdíly v kvalitě výtvarných prací. K těm nejlepším patřily ty, které přišly ze *ZUŠ J. S. Bacha Dobřany* (tisky z koláže), *ZUŠ Hradec nad Moravicí* (čistě vybraný soubor), *ZUŠ F. X. Richtera, Holešov* (radostná kolekce), *ZUŠ Vladislava Vančury Háj ve Slezsku*, *ZUŠ Mšeno*, *ZUŠ Fr. Kmocha Kolín* (svěží soubor), *ZUŠ Nové Město pod Smrkem* (krásná kolekce fotografií), *ZUŠ Miloslava Stibora Olomouc*, *ZUŠ Terezie Brzkové Plzeň*, *ZUŠ Strakonice*, *ZUŠ Rakovník*, *ZUŠ U Prosecké školy, Praha 9*, *ZUŠ Štefánikova, Praha 5* (zajímavý soubor počítačové grafiky), *ZUŠ Ilji Hurníka Praha 2*, *ZUŠ Říčany* (čistě vybraná kolekce) a konečně **ZUŠ Ostrava-Poruba**, která zaslala výjimečný soubor grafiky. Vzhledem k její dlouhodobé úspěšné účasti se ji proto porota rozhodla udělit **Cenu poroty pro českou školu**.

Prostorové práce:

V letošním ročníku soutěže bylo méně prostorových prací než v předcházejících letech, jak v Čechách, tak v zahraničí. Přesto byla prostorová tvorba důstojně zastoupena. Krásná kolekce přišla tradičně například ze *ZUŠ Postoloprty*, *ZUŠ Strakonice*, *ZUŠ Olomouc*, *ZUŠ Mšeno* a *ZUŠ Terezie Brzkové, Plzeň*. Zajímavé práce se našly i mezi základními školami a kroužky. Například zajímavou kolekci zaslala *ZŠ Na Dlouhém lánu, Praha*.

Fotografie:

Bude doplněno

Film:

Kategorie filmu je do mezinárodní dětské výtvarné soutěže v Lidicích zařazena osmým rokem, a je již nedílnou součástí přehlídky. Z výtvarných technik, které MDVV Lidice vyhláší, patří film k těm nejsložitějším. Filmová tvorba není na školách standardně vyučována a při zpracování filmu je důležité technické vybavení. Tyto skutečnosti se promítají do výsledné formy krátkých filmů, které jsou do soutěže zasílány. Filmová sekce je součástí výtvarné soutěže, proto je důraz při hodnocení kladen na výtvarné zpracování, vizualitu a volbu výtvarné techniky filmu. Obsah snímku by měl souviset s tématem a ve vyprávění tématu obsahovat emoce, drama atd. Součástí hodnocení je technické zpracování snímku tzv. filmová řeč a zvolený autorský přístup, dramaturgická stavba i udržení linie vyprávěného příběhu, střihová skladba, výběr zvukové skladby, kompozice obrazu, práce s kamerou atd. I ve zjednodušené dětské formě, by měl film nést tyto uvedené prvky, pro každou věkovou skupinu je to stejné, tj. že krátký film musí mít začátek, prostředek a konec.

Zaslané filmové práce měly v letošním 52. ročníku standardní průměrnou úroveň jako v předchozích letech, jak po vizuální, tak obsahové stránce. Porota konstatovala, u některých škol, které se soutěže účastní pravidelně, pozitivní vzestupnou tendenci ve zpracování krátkého filmu. Oceněné snímky vykazovaly většinu filmových prvků, které jsou součástí filmového řemesla, včetně silného příběhu a krásného výtvarného zpracování.

Filmová tvorba je náročná na pedagogické vedení a již zmiňované technické zázemí. Výtvarná stránka musí být provázaná s filmovou řečí a audiem, včetně koordinace filmu v technické rovině, tyto zkušenosti řada učitelů nemá, proto porota vnímá, že některé ze snímků jsou na maximální možné úrovni.

Téma výstavy bylo v letošním roce dost náročné. Nedalo se spoléhat na intuitivní a třeba emocionální přístup, jako v minulém ročníku, kde se spojoval pohyb a hudba. Karavana, pošta, doručování zpráv atd. bylo náročné na příběh, aby divák pochopil, co chtěl autor říci, některé pohledy byly zaznamenány povrchně bez snahy o zachycení jeho významu, nebo poselství tématu. Řada filmů byla pojata jako reportáž, záznam, kde nebyl ani pokus o krátký film, chyběla dramaturgická stavba díla, myšlenka i vizuální zajímavost (tj. že práce byly výtvarně slabé), často šlo o rozpořbované obrázky, které postrádají nejen smysl, ale i prvky animace a filmové řeči, chyběly zde souvislosti mezi obrazovou skladbou a zvukovou stopou, tj. že v mnoha případech audio pouze ilustroval rozpořbovaný obraz a nijak s ním nesouviselo. Porota celkově postrádala autorský přístup, estetický a autorský přínos. Řada zaslaných snímků nebyla ani dokončena.

Z celkového počtu **75 filmů** bylo výrazných devět krátkých filmů, které byly po vizuální, obsahové i technické stránce zajímavé a splňovaly prvky originality a zároveň byly filmované autentickým pohledem dětí nikoli pedagogů. **Do druhého kola postoupilo dvacet šest filmů. Porota udělila 9 medailí a 6 čestných uznání.**

Medaile Lidická růže

České republika získala dvě medaile, a to *ZUŠ Bohuslava Martinů, Polička, autorka Lota Kučerová*, animace „Ztracen v poušti“ a *Julie Cábová*, individuálně zaslaný film s názvem „Karavana“ z Vidče. Porotu zaujalo krásné výtvarné zpracování, propracování do detailů, práce se zvukovou stopou, filmovým časem, vyprávěno dohromady s poetikou obrazu, rytmus animace. Druhý snímek pak zaujal silným příběhem, osobitostí a autentičností, filmová řeč i zvuková skladba, včetně krásného výtvarného zpracování splnili všechny předpoklady k získání medaile.

Do zahraničí putovali medaile do **Lotyšska**, škola *Tehniskās jaunrades nams "Annas 2", Riga, autorka Odrija Ķīse*. Film „Caravan“ měl jeden výtvarný styl, byl vizuálně zajímavý, dobrá práce se zvukem, napětím a časem, vyzrálá filmová řeč.

Na **Slovensko** poslala porota dvě medaile; *Art SLNEČNICE, Bratislava*, kolektiv žáků pracoval na příběhu „Vianočná pošta“ se silně sociálním podtextem, filmová řeč i zvuková skladba přítomná, vyzrálé zpracování, výtvarně zajímavé. Druhé ocenění pak pro *SZUŠ DAMA Prešov* vybojovala *Emá Michelčíková* za „Domácu úlohu“. Čistě zpracované se sociální podtext, autorka odpovídá na otázky, které si sama pokládá, snímek má filmovou řeč i zvukovou skladbu.

Škola *Dnipropetrovsk regional children's and youth cinema center "Vesnyanka"*, **Dnipro** z **Ukrajiny** byla porotou oceněna hned čtyřikrát. Všechny snímky byly tvořeny pod odborným pedagogickým vedením, je zde vidět zázemí i tradice školy (film. studia). Věkové rozpětí oceněných je velké, tedy je zde vidět profesionální výuky ve všech úrovních. Vizualita vychází z kulturní tradice, někdy se může zdát, že se pohybuje až na hranici kýče, nicméně imaginace, filmové zpracování, práce se zvukem atd. je velmi dobrá.

Čestná uznání

Porota ocenila v **České republice** *ZŠ Jiříkov* a kolektiv žáků ve věku 13–15 let za snímek „Karavana“. Výtvarně zajímavě zpracované, kaleidoskopickým způsobem, černobílé. Působivé, jednoduchý minimalistický nápad. Dále pak *ZUŠ Řevnice* – dvě Čestná uznání, a to *Emě Sodomkové* (výtvarně působivé zpracování autorského filmu, zvuková skladba, filmová řeč) a *Kateřině Malinové*.

Černá Hora, *Podgorica*, individuální účastnice *Tara Simonović* s animací „Communication without borders“ zaujala porotu obsahovou i vizuální stránkou; narativní příběh emocionálně a autenticky zpracován.

Moldavsko, *Chisinau*, škola *Center for Children's Technological Creativity "Polytechnic"*, byl oceněn kolektiv žáků ve věku 8–16 let za výtvarně zajímavě zpracovaný příběh o dospívání a vývoji, práce se zvukem (volba zvukového hlavního motivu, není nejšťastnější), nejzajímavější mraky v titulcích, filmová řeč, udržení styl, při velkém počtu dětí.

Poslední z Čestných uznání šlo do **USA**, *Nashville, Tennessee, School for the Blind*, kolektiv 7–16 let (special needs) získal ocenění za film „Route 66 Cross Country Road trip“ - digitální animace, vizuálně zajímavé, nápadité, s příběhem, jedna z mála pc animací, která je dobře zpracovaná.

Zastoupení zahraničních škol // **Ázerbájdžán, Estonsko, Chorvatsko, Indonésie, Lotyšsko, Litva, Slovensko, Slovinsko, Ukrajina, USA, Turecko, Černá Hora a Kolumbie.**

Porota doporučila (jako v minulém ročníku) cíleně oslovit k účasti do výtvarné výstavy v Lidicích školy, třídy, studia, ateliéry z ČR i ze světa, které se filmové práci věnují. Tím budou inspirovat ostatní žáky a učitelé, jak se filmovým médiem dá správně a citlivě zacházet. V rámci vzdělávání lze taktéž v oblasti filmu připravit pro učitele filmové dílny.

(Ivana Junková a Kateřina Krutská Vrbová)

Poznámky poroty:

Porota s radostí konstatovala, že ubylo prací, které porušovaly propozice soutěže. Ubyly nadrozměrné práce a práce od starších autorů. Bohužel, stále přetrvává nešvar paspartování výtvarných prací, které není dovoleno. Také necitlivé kombinace různorodých materiálů, které sice nejsou důvodem pro vyřazení práce, ale výtvarnému objektu ubližují (například nalepování keramiky na karton). Ojediněle se objevily soutěžní soubory (dokonce v Čechách!), kdy byla porota na pochybách, zdali pedagog vůbec práce viděl (práce mimo téma, nedokončené, urážlivé...). Naštěstí šlo o naprosté výjimky. Porota se opět potýkala s díly, která s tématem nesouvisely a svou opodstatněnost v soutěži zdůvodňovaly často pouze šroubovým názvem (např. Poštovní opice).

K naší velké lítosti, rovněž přibylo prací, které, pravděpodobně v přímé souvislosti se zhoršující se situací ve světě, zobrazují násilí. Porota chápe poselství a soucítí s dětmi, zasaženými válkami, ale MDVV zůstává soutěží apolitickou, která nechce rozdělovat, ale stmelovat všechny děti. Porota se domnívá, že existují jiné platformy, kde je možné tyto díla prezentovat.

Závěr:

Porota si oddechla, "KARAVANY DOŠLY ŠTASTNĚ DO CÍLE, POŠTOVNÍ ZÁSILKY BYLY DORUČENY A NAŠLY ADRESÁTY, KOMUNIKACE BYLA NAVÁZÁNA I ZDÁRNĚ UKONČENA!" Děkujeme všem, kdo přijali naše pozvání a tvořili. Máme radost, že chuť kreslit i malovat, modelovat, filmovat a fotit stále mezi dětmi i mladými lidmi trvá. Vaše nadšení i práce jsou pro nás velice povzbuzující. Potěšili jsme se vámi.

Děkujeme vedení Památníku Lidice za výborné podmínky pro práci poroty. Poděkování patří i všem pracovníkům a stále nadšeným, laskavým spolupracovníkům PL.

Veronika Trubačová, kurátor MDVV Lidice

Romana Štajerová, člen poroty 52. ročníku MDVV Lidice

Martin Homola, člen poroty 52. ročníku MDVV Lidice

Ivana Junková, předsedkyně poroty 52. ročníku MDVV Lidice

Kateřina Krutská Vrbová, člen poroty 52. ročníku MDVV Lidice

Josef Zedník, člen poroty 52. ročníku MDVV Lidice

...a další, kdo přispěli 2024